

Магістр 2 року навчання
факультету економічної інформатики ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Проведено динамічний аналіз капітальних інвестицій в Україні, на основі даних про прямі іноземні інвестиції визначено перспективи розвитку інвестиційних процесів у країні.

Аннотация. Проведен динамический анализ капитальных инвестиций в Украине, на основе данных о прямых иностранных инвестициях определены перспективы развития инвестиционных процессов в стране.

Annotation. The dynamic analysis of the capital investment in Ukraine was carried out. Using data of the foreign direct investments of Ukraine the perspectives of development of investment processes in the country were determined.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, внутрішні інвестиції, зовнішні інвестиції.

Мета статті полягає у проведенні статистичного аналізу внутрішніх та зовнішніх інвестицій України та визначенні основних проблем внутрішнього та зовнішнього інвестування країни.

Інвестиції, внутрішні та зовнішні, є складним багатоступінчастим механізмом, здатним величезною мірою збільшити економічний потенціал України. Тому успіх, досягнутий у даній сфері, багато в чому визначить реалізацію всієї державної реформи [1].

На сучасному етапі розвитку Україна, внаслідок трансформаційних процесів у минулому, переживає період нестабільності і встановлення економічної, правової і соціальної структур. Будь-які зміни подібного характеру не проходять без значних витрат ресурсів, а зміни в масштабі цілої країни мають потребу в залученні капіталів колосального м²⁰⁰⁵ 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 достатній рівень інвестування. Внутрішні інвест також станом банківської системи України [2]. Щодо зовнішніх інвестицій, то країна не є інвестиційно привабливою.

Вивчення питань розвитку інвестиційних процесів займалися ряд вітчизняних вчених, серед яких Гринів Т. Т., Тесля С. М., Худавердієва В. А., Шик Л. М. та ін. Дослідження показують, що економіка України має гостру потребу у прямих іноземних інвестиціях. У більшості таких країн світу, як: США, Німеччина, Франція, Великобританія, Південна Корея, Тайвань, каталізатором інвестиційної активності став саме іноземний капітал, який відіграв активну роль у розвитку й перебудові їхніх економік [2].

Аналіз динаміки капітальних інвестицій протягом 2004 – 2010 років показав, що щорічні обсяги капітальних інвестиційних вкладень в економіку України збільшилися в 5,8 раза, що, порівняно з рівнем інфляції за даний період (близько 112 %), свідчить про реальну активізацію інвестиційних процесів. У середньому за даний період щорічні темпи приросту капітальних інвестицій становили 34,7 %. Починаючи з 2010 року обсяги капітальних інвестицій почали знижуватись і досягли в 2011 році 192 878 млн грн, збільшившись у 2012 році на 23, 2 % (рис. 1) [3].

Залучення іноземних інвестиційних ресурсів є досить актуальними вже протягом довгого періоду. Незважаючи на це, ситуація із зовнішніми капіталовкладеннями теж складається не кращим чином – унаслідок ненайсприятливішого інвестиційного клімату і нестабільністю законодавства. Хоча спостерігається тенденція до збільшення обсягів зовнішніх інвестиційних потоків, усе одно країна відчуває їх нестачу [4].

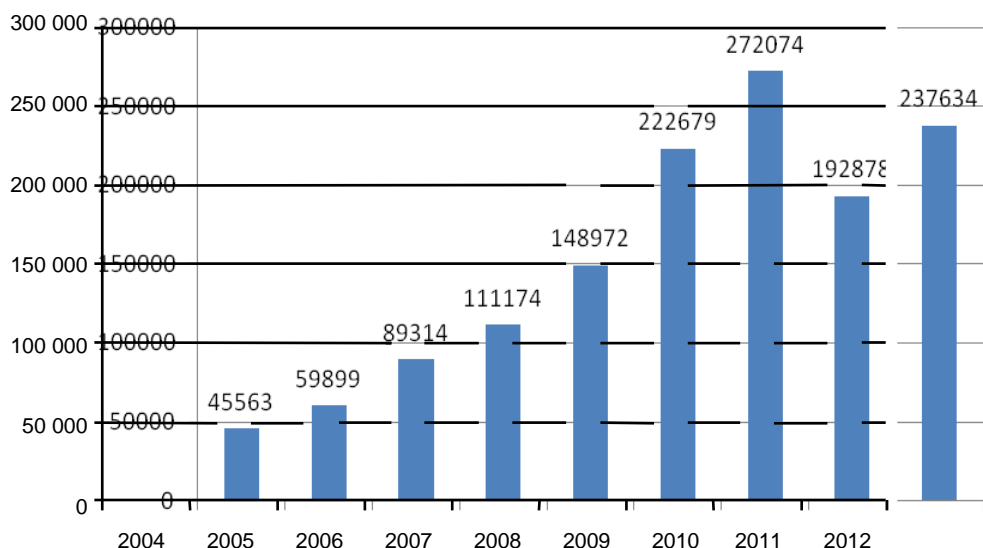

Рис. 1. Динаміка капітальних інвестицій в Україні в 2004 – 2012 рр.

Іноземний капітал може внести в країну досягнення науково-технічного прогресу і передовий досвід управління. Приплив закордонних капіталовкладень життєво важливий для досягнення середньострокових цілей, таких, як вихід із сучасного кризового стану, початковий підйом економіки. При цьому, природно, українські суспільні інтереси не збігаються з інтересами іноземних інвесторів, отже, важливо залучити капітали так, щоб не позбавити їхніх власників власних мотивацій, одночасно направляючи дії останніх на благо суспільних цілей [4].

Сьогодні саме невизначеність у законодавчій сфері обмежує інвестиційний процес, тобто спостерігається своєрідний парадокс: найсильніший інструмент із залучення закордонного капіталу одночасно є основною причиною, що утримує інвесторів від великих вкладень [4].

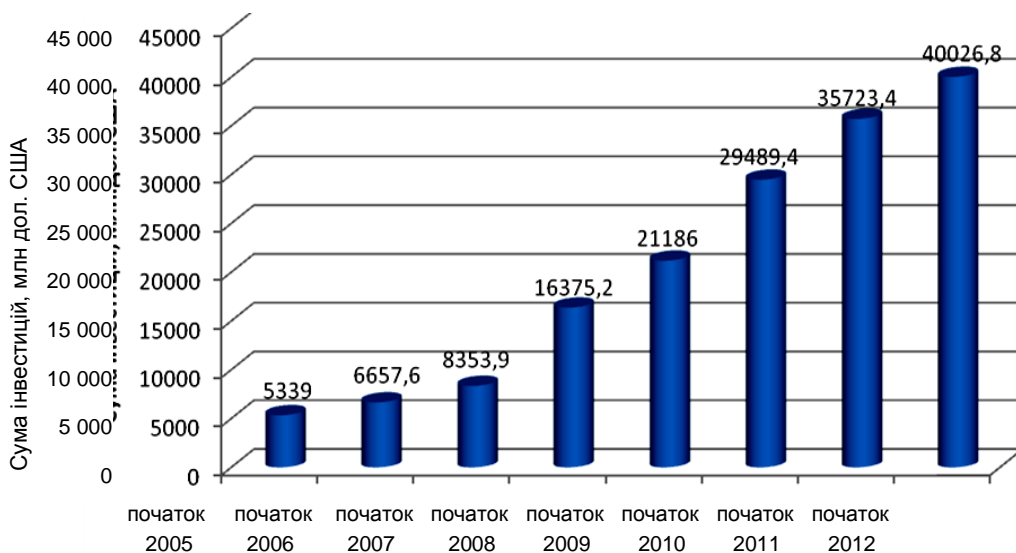
На практиці виділяють такі основні форми інвестування [4]:

реальні інвестиції (переміщення капіталу в промисловість, торгівлю, сферу послуг – безпосередньо в підприємства);

фінансові інвестиції (інвестиції в іноземні акції, облігації та інші цінні папери).

Важливою умовою залучення іноземних інвесторів є вирішення питання про власність на землю. В Україні іноземні інвестори керуються у своїй діяльності 70 нормативними актами різного рівня. Зміни і доповнення, внесені в чинне законодавство, не поліпшують умови інвестиційної діяльності [1].

Динаміка залучення прямих іноземних інвестицій, зображена на рис. 2, показує, що протягом періоду 2005 – 2012 рр. об'єми прямих іноземних інвестицій зростали [3]. Дані інвестиції в Україну сприяли: прискоренню економічного і технічного прогресу, впровадженню нових форм управління, оновленню та модернізації виробничого апарату, активізації конкуренції, розвитку малого та середнього бізнесу, підготовці кадрів, що відповідають вимогам ринкової економіки, розширенню експортного потенціалу країни, створенню нових робочих місць, підвищенню рівня зайнятості, зняттю соціальної напруженості, підвищенню конкурентоспроможності вітчизняного виробництва, вирішенню проблем реформування економіки [3].

**Рис. 2. Динаміка об'ємів прямих іноземних інвестицій
в економіку України в 2005 – 2012 рр.**

Як показує досвід західних країн, надходження іноземних інвестицій сприяє розвитку економіки країни, оздоровленню платіжного балансу за рахунок поточних операцій, технологічному оздоровленню економіки і зростанню досягнень науково-технічного прогресу.

Таким чином, для створення сприятливого інвестиційного клімату необхідні визначеність, у першу чергу, у законодавчій та економічній сферах, а також тривалий період часу, що буде сприяти розвитку міжнародного інвестиційного співробітництва, збільшенню припливу інвестицій через кордон та їх ефективному використанню.

Наук. керівн. Аксьонова І. В.

Література: 1. Гріцаєнко І. А. Економічний прогнатизм як домінанта інвестиційної політики України інтеграційних процесах / І. А. Гріцаєнко // Економіка та управління народним господарством. – 2008. – № 2. – С. 4–13. 2. Федоренко В. Г. Ефективність інвестування економіки / В. Г. Федоренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 2. – С. 7–10. 3. Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. 4. Гурочкіна В. Підвищення ролі іноземних інвестицій у поліпшенні міжнародної виробничої спеціалізації України / В. Гурочкіна // Економіст. – 2012. – № 11. – С. 30.